

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Viery Petríkovej a JUDr. Jozef Kolcuna v právnej veci žalobkyne **H. F.**, bývajúcej v Ž., zastúpenej JUDr. J. B., advokátom v Ž., proti žalovaným **1/ B. T.**, bývajúcemu v B., **2/ E. M. T.**, bývajúcej v B., obom zastúpeným JUDr. P. D., advokátom v B., **o určenie hranice nehnuteľností a vydanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 10 C 1093/2000, o dovolaní žalobkyne a žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 2011 sp.zn. 12 Co 297/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaných 1/, 2/ proti časti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, **z a m i e t a** .

Dovolanie žalobkyne proti časti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, **o d m i e t a** .

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom podaným na Okresnom súde Žiar nad Hronom sa pôvodne L. F. (manžel žalobkyne) a spol. domáhali voči žalovaným určenia hranice medzi parcelami, ktoré boli pôvodne v pozemkovej knihe označené ako parc. č. X. a č. X. k. ú. B. a zároveň sa domáhali vydania zabratej plochy z dôvodu, že žalovaní 1/, 2/ neuznávajú hranicu medzi nehnuteľnosťami, ktorá je v prírode poznateľná a jej užívanie nebolo nikdy sporné.

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo 4. marca 2004 č.k. 10 C 1093/00-147 (v poradí prvým) návrh zamietol, pretože v konaní nebolo preukázané, aby došlo k porušeniu vlastníckych práv na strane účastníkov konania, nebolo preukázané, aby jeden alebo druhý zabral pôdu u jednotlivých parciel a občianske právo nepozná špecifickú žalobu o určenie hraníc medzi susednými pozemkami, pretože špeciálny inštitút na tento účel je katastrálne konanie. Vec nepatrí do právomoci súdu ale do právomoci príslušného okresného úradu odboru správy katastra.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcov uznesením z 27. januára 2005 sp.zn. 17 Co 392/04 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že okresný súd nebol dôsledný, pretože hneď po podaní návrhu mal trvať na tom, aby žalobcovia predložili súdu minimálne laický náčrtok situácie na mieste samom s vyznačením nimi tvrdenej hranice, prípadne lomových bodov a vyznačením časti nehnuteľnosti, ktoré žalovaní neprávom užívajú. Tieto okolnosti mal okresný súd najneskôr na ohliadke na mieste samom vyhotovením náčrtku z tohto procesného úkonu účastníkmi konania odsúhlasiť, zaznačiť a tak pristúpiť k nariadeniu znaleckého dokazovania. Z podaného znaleckého posudku vyplýva, že na mapové podklady, ktoré mohol znalec použiť nemožno nahliadať ako na celkom spoľahlivé, najmä s prihliadnutím na tvrdenie žalobcov a potvrdenie svedkami, že medzi spornými nehnuteľnosťami bola v prírode poznateľná a aj v priebehu súdneho sporu identifikovaná hranica, ktorá bola rešpektovaná užívateľmi nehnuteľnosti od 30-tych rokov minulého storočia. Znalec mal v znaleckom posudku na požiadanie súdu po takomto procesnom priebehu zodpovedať v geometrickom pláne a/ spojnice ktorých bodov v geometrickom náčrtku vyznačuje hranicu z mapových podkladov, b/ spojnice ktorých bodov vyznačuje hranicu zistenú v prírode a identifikovanú poznateľnými bodmi (kríky, spílené stromy, staré ploty a pod.), aby mohol žalobcov vyzvať na úplne presné znenie petitu podaného návrhu. Uložil súdu prvého stupňa vyzvať znalca, aby v geometrickom náčrtku geometrického plánu presne označil ešte chýbajúce body v priebehu vyznačenej hranice medzi spornými nehnuteľnosťami označenými červenou farbou a bodkočiarkovaným priebehom, pretože hranica vyznačená červenou farbou by mala prebiehať v bodoch 1, 9, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 a záverečný bod v označení chýba a bodkočiarkovaná hranica by mala prebiehať bodmi, ktoré označené v náčrtku nie sú. Z geometrického náčrtku musí byť zrejmé, ktoré plochy prináležia podľa novej identifikácie pôvodnej pozemnoknižnej parcele X. a ktoré X.. Zároveň sa znalec vyjadrí, či červená hranica

predstavuje hranicu v prírode zameranú podľa skutočného užívania a aká je jej charakteristika. Na základe takto doplneného vyjadrenia alebo výsluchu znalca vyzve súd žalobcov, aby presne špecifikovali podaný návrh a potom sa rozhodne, či priebeh hranice vyrieši ako predbežnú otázku a uloží povinnosť žalovaným presne označené časti nehnuteľnosti vydať, alebo na základe vydržania v súlade s ustanovením § 134 a nasl. Občianskeho zákonníka, určí priebeh hranice a prípadný návrh na vypratanie časti nehnuteľnosti zamietne.

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 10. októbra 2007 č.k. 10 C 1093/00-268 (v poradí druhým) návrh zamietol, náhradu trov konania žalovaným nepriznal. Zároveň zaviazal žalobcu zaplatiť na účet Okresného súdu v Žiari nad Hronom trovy konania v sume 14 719,-- Sk preddavkované zo štátnych prostriedkov, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, pod následkom výkonu rozhodnutia. Dôvodom zamietnutia návrhu je to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno z hľadiska presnej špecifikácie petitu, jeho návrh je neúplný, v plnom rozsahu neodôvodnený a neopodstatnený.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu a žalovaných rozsudkom zo 4. decembra 2008 sp.zn. 12 Co 15/08 (v poradí prvým) zmenil rozsudok okresného súdu tak, že určil hranice medzi nehnuteľnosťami účastníkov nachádzajúcimi sa v k. ú. B., a to parc. č. KN X., KN X. a parc. č. X. prebiehajúcu v bodoch 4, 5, 6, 7, 8 tak, ako sú vyznačené na geometrickom pláne č. X. vyhotoveného Ing. P. K., dňa 8.8.2003 potvrdeného Správou katastra v Ž. dňa 3.12.2003 pod č. X. s tým, že tento geometrický plán je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia. Súd žalobu vo zvyšku zamietol. Zdôraznil, že až na pojednávaní na odvolacom súde 3. apríla 2008 žalobca špecifikoval petit návrhu. Nehnuteľnosti, o ktoré ide v tomto konaní patrili žalobcovi L. F. a žalovaným 1/, 2/. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania 61 562,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia advokátovi JUDr. P. D. so sídlom v B. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 150 O.s.p., no toto rozhodnutie sa netýka výroku rozhodnutia okresného súdu o povinnosti žalobcu nahradiť trovy konania štátu, pretože tento výrok rozsudku nebol odvolaním napadnutý.

Na základe dovolania žalovaných 1/, 2/ dovolací súd uznesením z 29. júla 2010 sp.zn. 2 Cdo 117/2009 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dôvodom bola závažná procesná vada (nerozhodnutie v celom rozsahu o odvolaní žalobcu), na základe ktorej bola odňatá možnosť účastníkovi konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 22. februára 2011 sp.zn. 12 Co 297/2010 (v poradí druhým) rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej žalobu zamietol, zmenil tak, že určil vlastnícku hranicu medzi pozemkami žalobkyne – parcela registra „X.“ číslo X. a parcela registra „X.“ číslo X. a pozemkom žalovaných – parcela registra „X.“ číslo X., zapísanými v katastri nehnuteľností v katastrálnom území B., obec H., tak, že táto je určená lomovými bodmi 4-5-6-7-8 vyznačenými geometrickým plánom znalca Ing. P. K. číslo X. vyhotoveného dňa 8.8.2003, autorizačne overeného dňa 11.8.2003 a úradne overeného Správou katastra v Ž. dňa 3.12.2003 pod číslom X.. V časti, v ktorej sa žalobou žiadalo určiť, že hranica medzi pozemkami strán je vedená lomovými bodmi číslo 9 až 4 (9-10-11-2-3-12-4) a žiadali vydať novovytvorené parcely číslo X. a X., odvolací súd žalobu zamietol. V časti, v ktorej okresný súd nepriznal žalovaným 1/ a 2/ trovy prvostupňového konania, potvrdil. V časti, v ktorej okresný súd uložil právnenému predchodcovi žalobkyne L. F. povinnosť nahradiť štátu trovy konania v sume 14 719,-- Sk (488,58 €), zmenil tak, že žalobkyňi H. F. uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania v sume 244,29 € a žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne v sume 244,29 €, všetkých do troch dní. Zároveň žalobkyňi náhradu trov prvostupňového konania a odvolacieho konania za obdobie od 26.11.2007 do 4.12.2008 nepriznal. Žalobkyňi uložil povinnosť nahradiť žalovaným trovy odvolacieho konania za obdobie od 11.12.2007 do 4.12.2008 v sume 2 043,48 € (61 562,-- Sk) a to do rúk ich právneho zástupcu JUDr. P. D., do troch dní. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania a odvolacieho konania. V odôvodnení poukázal na v poradí prvý rozsudok odvolacieho súdu. Žalobca špecifikoval návrh až na pojednávaní pred odvolacím súdom 3. apríla 2008 a žiadal, aby bola určená hranica pozemku medzi pôvodnými pozemnoknižnými parcelami X. a X. v zmysle geometrického plánu vyhotoveného 11. augusta 2003 a overeného 3. decembra 2000 a to bodmi 2 až 9 tohto plánu, čo tvorí hranicu medzi parcelami KN X., X. a X.. Takto žiadal vydať nehnuteľnosť označenú v uvedenom geometrickom pláne ako parcela č. X. po celej dĺžke v priebehu hranice a parcelu č. X.. Odvolací súd uviedol, že práve nedostatočné špecifikovanie predmetu sporu bolo podstatnou námietkou žalovaných v podanom odvolaní, no nepochybne obom stranám od počiatku bolo zrejmé, čoho sa vlastne žalobca domáha. Nepochybne boli medzi zúčastnenými stranami spory o priebehu hranice, čo viedlo žalobcu

k podaniu návrhu v administratívnom konaní. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa, a to nielen z vyjadrenia znalca, ale aj samotných účastníkov o priebehu hranice v bodoch označených na geometrickom pláne číslicami 4, 5, 6, 7, 8, ktorý je daný situovaním v teréne terénovými nerovnosťami, spôsobom úžitku nehnuteľnosti, resp. spôsobom ich čiastočným využívaním, ale predovšetkým aj z výsluchu svedkov G., Z., Č., B. bolo odvolaciemu súdu zrejmé, že ustálená mapová hranica medzi nehnuteľnosťami v týchto bodoch je správna, iný stav priebehu hranice nebol tvrdený, ani preukázaný, ani spochybnený, preto návrhu v tomto rozsahu vyhovel. Určil, že hranica medzi nehnuteľnosťami X., X. a X. prebieha práve v bodoch od 4 až 8. Pokiaľ sa žalobca domáhal určenia priebehu hranice v bodoch 2 až 4 a bodom 9, odvolací súd zistil, tak ako to konštatoval aj znalec, že žalobca nebol schopný priamo v prírode identifikovať priebeh užívacej hranice, odvolával sa na dlhodobý skutočný užívací stav, ale zároveň aj sám potvrdil, že priebeh hranice v bodoch 9, 2 bol založený len na úžitku, ktorý bol podložený nájomnou zmluvou s predchádzajúcim vlastníkom nehnuteľnosti KN X., a to evanjelického cirkevného zboru. Z dokazovania vykonaného okresným súdom vyplynulo, že žalobca rešpektoval nájomný vzťah s uvedeným vlastníkom, platil nájomné a nikdy nemohol byť v domnení, že mu nehnuteľnosť práve v miestach, ktoré z geometrického plánu vyplývajú a majú označenie parc. KN X. vlastnícky patrí, pretože nemohol byť dobromyseľný. Vzhľadom na to, že spojnice bodov 2 až 4 nebolo z tvrdení žalobcu možné zistiť, aký je skutočný užívací priebeh hranice, či korešponduje s mapovým priebehom určeným znalcom v geometrickom pláne, či žalovaní niečo žalobcovi zaberajú, alebo nie, pretože medzi nimi dochádza a dochádzalo k vzájomnému slovnému obviňovaniu, odvolací súd nemohol uznať, že by žalobca uniesol povinnosť tvrdenia v súlade s ustanovením § 120 ods. 1 O.s.p., tak ako neuniesol z toho dôvodu ani dôkazné bremeno v zmysle toho istého zákonného ustanovenia. Skutočnosť, že mapová hranica neprechádza presne na hranici označovanej žalobcom ako „živý plot“ z liesok pri tolerancii vyjadrenej znalcom v rozsahu 1 až 2 metre nemôže byť zanedbateľný rozdiel. S ohľadom na tieto okolnosti odvolací súd návrh, ktorým sa žalobca domáhal určenia priebehu hranice v bodoch 9, 2 a 4 zamietol práve pre nedostatok jasných tvrdení a neuneseniu dôkazného bremena o tom, kadiaľ podľa jeho názoru hranica medzi spornými nehnuteľnosťami prebieha. Odvolací súd musel ustáliť, že žalobca z hľadiska splnenia predpokladov vzniku vlastníckeho práva vydržaním v súlade s ustanovením § 134 Občianskeho zákonníka neuspel, pretože o ich naplnení neuniesol dôkazné bremeno. Zamietnutie návrhu sa týka aj vydania nehnuteľnosti, ktorú žalobca špecifikoval ako parc. č. X., pretože nebolo

preukázané, že by mu ju niekto zaberá, neoprávnene užíval. Nebolo to tvrdené, ani dokazované. Zamietnutie návrhu sa týka aj vydania parc. KN X. s poukazom na neunesenie dôkazného bremena o vzniku vlastníckeho práva vydržaním. Odvolací súd, tak ako v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí a vrátení veci na ďalšie konanie, znovu prízvukoval, že nebolo možné odoprieť žalobcovi prístup k spravodlivosti odôvodnením nedostatku právomoci súdu, pretože bol na súdne konanie odkázaný v administratívnom konaní a súd sa vecou samou musel zaoberať. Je pravdou, že žalobca ako dátum vyhotovenia geometrického plánu uviedol deň 11.8.2003 (ide o deň autorizácie) a nie deň 8.8.2003 a ako orgán, ktorý plán úradne overil označil Správu katastra B., hoci správne má ísť o Správu katastra Ž.. Tieto pochybenia sú len lapsusmi v prejave (nie je pritom vylúčené, že ku chybe došlo už pri protokolácii sudkyňou), pretože je spoľahlivo isté, že ide o geometrický plán znalca Ing. P. K. číslo X. (č.l. 434, príloha č. 1 spisu). Z geometrického plánu ako aj z vyjadrení znalca v spise (č.l. 86-91+106, 257-258, 331-333 spisu) nesporne vyplýva, že pre určenie vlastníckej hranice medzi spornými pozemkami nemožno použiť pozemkovknížnú mapu (ide o tzv. krokársku) a preto dôvodne vychádzal z katastrálnej mapy bývalého katastra. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v prírode „sa žiadne pozostatky užívacej hranice nenachádzajú“. V súdnej veci ide o vlastnícky spor medzi účastníkmi, preto priebeh hranice sa musí určiť súdom a súd ju určil na základe presvedčivého znaleckého posudku. Hranicu správa katastra nehnuteľností môže vytýčiť len vtedy, ak existujú platné a nesporné mapové podklady, čo v tomto prípade nie je dané. Priebeh vlastníckej hranice preto neurčilo rozhodnutie bývalého katastrálneho úradu Okresného úradu v Ž.. Mýlia sa žalovaní, ak tvrdia, že súd rozhodol o niečom úplne inom ako sa žiada v petite žaloby, lebo rozhodol o tom, čo žalobca vymedzil ako predmet sporu. Odvolací súd vo výroku spresnil, že ide o určenie vlastníckej hranice, lomové body a čím boli zamerané. Zároveň odvolací súd potvrdil výrok rozsudku okresného súdu č.k. 10 C 1093/2000-268 zo dňa 10. októbra 2007, ktorým nepriznal žalovaným náhradu trov prvostupňového konania. Tejto otázke sa venoval už odvolací súd v rozsudku č.k. 12 Co 15/2008-336 zo dňa 4. decembra 2008 (strana 6 rozsudku) a vysvetlil, prečo ich nemožno priznať (pre ich nevyčíslenie v zákonnej lehote). V konaní vznikli štátu trovy konania v sume 488,58 € (14 719,-- Sk). Tieto majú podľa zákona platiť účastníci podľa „výsledkov konania“ (§ 148 ods. 1 O.s.p.), pokiaľ „u nich nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov“. Podľa výsledku konania treba mať za to, že žaloba bola sčasti úspešná a sčasti neúspešná, teda trovy konania štátu musia platiť obe strany sporu. Žalobkyňa je preto povinná zaplatiť 244,29 € (polovicu) a žalovaní druhú polovicu

(244,29 €). Na žalovaných sa v tomto prípade nevzťahuje zákaz reformácie in peius, lebo o náhrade trov konania, ktoré platil štát za účastníkov, súd rozhoduje bez návrhu. Uloženú povinnosť treba splniť do troch dní od doručenia tohto rozsudku, pričom okresný súd oznámi účastníkom potrebné platobné údaje. Odvolací súd z osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Žiar nad Hronom číslo 12 D 682/2009 z 9. novembra 2009 (č.l. 397-398 spisu) zistil, že u žalobkyne nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov (čistá hodnota dedičstva bola určená sumou 68 676,-- €). Žalobkyňa sa nepriznala náhrada trov prvostupňového konania a odvolacieho konania za obdobie od 26.11.2007 (podanie odvolania) do 4.12.2008 (vyhlásenie rozsudku č.k. 12 Co 15/2008-336), keď už v tomto rozsudku sa uviedlo, prečo náhrada nepatrí jej právnenému predchodcovi (strana 5 posledný odsek, strana 6). Navyše, žalobca mal v konaní len čiastočný úspech (§ 142 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd musel uložiť žalobkyňu nahradiť žalovaným trovy odvolacieho konania za obdobie od 11.12.2007 (podanie odvolania) do 4.12.2008 (vyhlásenie rozsudku č.k. 12 Co 15/2008-336) v sume 2 043,48 € (61 562,-- Sk), lebo dovolanie proti uvedenému rozsudku podali len žalovaní, pričom tu platí príkaz reformácie in peius, lebo o náhrade trov konania medzi stranami sporu súd rozhoduje len na návrh. Povinnosť treba splniť do troch dní od doručenia tohto rozsudku. V dovolacom konaní a následnom odvolacom konaní mali strany sporu len čiastočný úspech. Na dovolanie žalovaných bol síce zrušený rozsudok č.k. 12 Co 15/2008-336 zo 4. decembra 2008, ale vo veci samej nové rozhodnutie nie je v ich prospech. Žalobkyňa (jej právny predchodca) mali úspech len ohľadom časti trov konania, ktoré vznikli štátu. Potom v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. platí, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozsudok odvolacieho súdu napadli dovolaním žalobkyňa (právna nástupkyňa pôvodného žalobcu, ktorý zomrel) ako aj žalovaní 1/, 2/. Žalobkyňa dôvodnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/, c/ O.s.p. Poukázala na to, že znalec v znaleckom posudku určil priebeh hranice medzi nehnuteľnosťami po celej ich dĺžke, a to aj v bodoch 1, 2, 3, 9, 10, 11, 12. Touto časťou hranice sa súd nezaoberal, aj keď podstatou celého sporu je zasahovanie žalovaných do parciel patriacich žalobkyňi práve v tejto časti pozemku, kde si žalovaní dokonca vybudovali prístupovú cestu cez pozemky žalobkyne. Dôkazy, ktoré predložila súdu žalobkyňa však súd nesprávne vyhodnotil a na základe toho nesprávne rozhodol. Žalobkyňa žiadala, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu a určil hranicu aj v bodoch 1, 2, 3, 9, 10, 11 a 12 určených geometrickým plánom znalca

č. X. zo dňa 8.8.2003 a zároveň určil, že vlastníčkou novovytvorených KN parciel č. X., X. a X. k. ú. B. je žalobkyňa a vlastníkmi parciel č. X., X. a X. k. ú. B. sú žalovaní.

Žalovaní 1/, 2/ prípustnosť dovolania odvodzovali z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a navrhli rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa z 10.10.2007. Žalovaní 1/, 2/ v dovolaní napádali samotný postup, konanie a závery pri podaní znaleckého posudku znalcom Ing. P. K. a to nedostatkami a pochybeniami jednak zo strany súdov, ako aj samotného znalca. Žalujúca strana bola v celom konaní pasívna a súd ju neustále vyzýval k upresneniu petitu. Podľa názoru dovolateľov odvolací súd rozhodol o niečom úplne inom, ako sa žalobkyňa domáhala a poukázal na rozdielne údaje, ktoré špecifikujú geometrický plán, ktorý je súčasťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Namietali, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, čím sú splnené podmienky dovolania podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/, c/ O.s.p. a žiadali, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a potvrdil rozsudok okresného súdu.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaných 1/, 2/ uviedla, že ich dovolanie je účelové a skutočnosti v ňom uvedené sú ničím nepreukázateľné.

Žalovaní 1/, 2/ sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátmi, skúmal najskôr, čo tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 238 ods. 1 O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne smeruje proti časti rozhodnutia, proti ktorému nie je prípustné a dovolanie žalovaných 1/, 2/ smerujúce proti časti rozhodnutia je prípustné, no nie je dôvodné.

Dovolací súd posudzoval dovolania účastníkov podľa ich obsahu. Dovolanie žalobkyne je podané proti tej časti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej bola žaloba zamietnutá, teda v tejto časti bol rozsudok súdu prvého stupňa (napadnutý dovolaním) potvrdený odvolacím súdom.

V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil

od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4.

Dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Žalobkyňa existenciu procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Vzhľadom na uvedené prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne v súlade s ustanovením § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovoláním žalovaných 1/, 2/ je napadnutá tá časť rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobe vyhovel (posudzujúc dovolanie podľa obsahu) z dôvodov uvedených v ustanovení § 241 ods. 2 písm.b/, c/ O.s.p. Poukazujúc na vyššie uvedené ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie žalovaných 1/, 2/ proti napadnutej časti rozsudku je prípustné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolatelia namietajú postup súdneho znalca pri vyhotovení znaleckého posudku, pri upravení petitu návrhu, formálne nedostatky pri formulácii petitu návrhu ako aj nepresnosti pri označení geometrického plánu. Pokiaľ sa týka návrhu vo veci samej je nepochybné, že dovolací súd rozhodol o návrhu žalobcu, ktorý bol spresnený v priebehu konania. Súd z tohto návrhu vychádzal, jeho rozsahom bol viazaný.

Podľa § 153 ods. 1, 2 O.s.p. súd rozhodol na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Poukazujúc na vyššie uvedené zákonné ustanovenie je nepochybné, že odvolací súd rozhodol o návrhu žalobcu, petit ktorého bol v priebehu konania upresnený. Súd z tohto návrhu vychádzal a jeho rozsahom bol viazaný. Taktiež nie sú pochybnosti o tom, o aký

geometrický plán sa rozsudok odvolacieho súdu opiera a ak došlo k určitým zrejším nesprávnostiam (omylom) pri jeho označení, odvolací súd to v rozsudku napravil.

Dovolatelia taktiež namietali hodnotenie dôkazov odvolacieho súdu. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné podľa § 241 ods. 2 písm.a/ až c/ O.s.p. Dovolací súd nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejme z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Dovolatelia namietali, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Skutkové zistenia (uvedené vyššie v odôvodnení tohto rozsudku) potrebné pre posúdenie oprávnenosti žaloby (v časti) o určenie hranice medzi nehnuteľnosťami, z ktorých vychádzal odvolací súd pri rozhodovaní, sú v prejednávanej veci postačujúce aj pre rozhodnutie dovolacieho súdu, podľa názoru ktorého umožňujú záver, že dovolaním napadnutá časť rozsudku odvolacieho súdu je vecne správna. Odvolací súd správne neodoprel žalobcovi prístup k spravodlivosti s tým, že vo veci je daná právomoc súdu. Zákon č. 173/2004 Z.z. o zmene katastrálneho zákona bol novelizovaný katastrálny zákon č. 162/1995 Z.z. tak, že ustanovenia katastrálneho zákona o určení priebehu hranice pozemkov správou katastra v administratívnom konaní boli zrušené. Dôvodom bola

skutočnosť, že väčšina konaní o určenie priebehu hranice pozemkov sa končila pred súdom, pretože v praxi sa ukázalo, že väčšina prípadov sa v merite veci neukončí na správnom orgáne, v skutočnosti ide o susedské spory, ktorých riešenie patrí do pôsobnosti súdov.

V zmysle ustanovenia § 80 písm.c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Žalobkyňou uplatnený návrh na začatie konania je návrhom v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia. Za tejto situácie bol nárok žalobkyne uplatnený v tomto konaní čiastočne oprávnený.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov zo strany žalovaných 1/, 2/ správny. Pretože nebolo zistené, aby rozsudok odvolacieho súdu bol postihnutý vadou uvedenou v § 237 O.s.p., či tzv. inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., ktorá mohla masť za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo rozhodnutie spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1/, 2/ ako nedôvodné podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní nebola úspešná žalobkyňa a taktiež neboli úspešní žalovaní 1/, 2/, preto dovolací súd poukazujúc na pomer úspechu a neúspechu vo veci v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov dovolacieho konania právo.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. novembra 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

